

**SZCZEGÓŁOWE WARUNKI KWALIFIKOWALNOŚCI
KOSZTÓW POŚREDNICH, NADZORU NAD ROBOTAMI BUDOWLANymi ORAZ
WKŁADU NIEPIENIĘŻNEGO W RAMACH PROGRAMU OPERACYJNEGO
INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO NA LATA 2014-2020¹**

A. KOSZTY POŚREDNIE – WYDATKI ZWIĄZANE Z ZARZĄDZANIEM PROJEKTEM

- 1) Pod pojęciem wydatków związanych z zarządzaniem projektem należy rozumieć wydatki niezbędne do realizacji projektu, ale nie dotyczące bezpośrednio głównego przedmiotu projektu, i które nie są działaniami związanymi z przygotowaniem projektu.
- 2) Warunkiem koniecznym uznania wydatków poniesionych w związku z zarządzaniem projektem za kwalifikowalne jest ich szczegółowe opisanie oraz uzasadnienie we wniosku o dofinansowanie oraz zatwierdzenie w umowie o dofinansowanie.
- 3) Wydatki związane z zarządzaniem projektem można podzielić na cztery grupy:
 - a) koszty ogólne,
 - b) wydatki osobowe,
 - c) koszty związane z wykorzystaniem informatycznych systemów wspomagających zarządzanie i monitorowanie,
 - d) pozostałe wydatki związane z realizacją projektu.
- 4) Wydatki związane z zarządzaniem projektem mogą być uznane za kwalifikowalne do wysokości limitu określonego w pkt A.5.

A.1 Koszty ogólne

- 1) Przez koszty ogólne należy rozumieć koszty, które nie mogą zostać bezpośrednio przyporządkowane do konkretnego produktu lub usługi. Do kategorii kosztów ogólnych należą m.in. koszty administracyjne, w tym opłaty czynszowe, za wynajem, za energię, ogrzewanie – w okresie przygotowania bądź realizacji projektu.
- 2) Koszty ogólne mogą być uznane za kwalifikujące się do wsparcia w ramach POIiŚ, jeśli zostaną spełnione następujące warunki:

¹ Opisane w tym dokumencie warunki kwalifikowalności stanowią uzupełnienie Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 (w dalszej części dokumentu pod nazwą „Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków”) i są wypełnieniem obowiązków nałożonych na Instytucję Zarządzającą POIiŚ przez ww. Wytyczne lub wynikają ze specyfiki projektów POIiŚ.

- a) kalkulacja tych kosztów jest oparta na rzeczywistych kosztach związanych z realizacją danego projektu lub
 - b) koszty te zostały wyodrębnione jako odpowiednia proporcja kosztów ogólnych związanych bezpośrednio z realizacją projektu, zgodnie z należycie uzasadnioną, rzetelną i bezstronna metodologią.
- 3) Kalkulacja opłat czynszowych powinna być należycie udokumentowana i okresowo weryfikowana.
 - 4) Koszty amortyzacji siedziby beneficjenta lub wydatki poniesione na podatek od nieruchomości – siedziby beneficjenta nie będą uznane za kwalifikowalne.

A.2 *Wydatki osobowe*

- 1) Szczegółowe zasady ponoszenia wydatków osobowych zostały określone w podrozdziale 6.15 *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków* (Koszty związane z angażowaniem personelu).
- 2) Ponieważ do umów z zakresu prawa pracy oraz innych podstaw nawiązania stosunku pracy nie ma zastosowania ustawa Prawo zamówień publicznych, ani zasada konkurencyjności (określona w Sekcji 6.5.2 *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków*), beneficjent podczas kontroli powinien, na wniosek podmiotu kontrolującego, uzasadnić (również w oparciu o dostępne dokumenty, czy też opracowania) wysokość wynagrodzenia pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę albo mianowania np. w odniesieniu do warunków rynkowych.
- 3) W przypadku, gdy beneficjent samodzielnie wykonuje całość lub część prac związanych bezpośrednio z realizacją głównego przedmiotu projektu tzw. realizacja projektu „siłami własnymi”, wydatki na wynagrodzenie własnych pracowników beneficjenta, zatrudnionych bądź oddelegowanych do realizacji tych zadań nie stanowią wydatków związanych z zarządzaniem projektem (należą do kategorii wydatków właściwej dla tych zadań, np. roboty budowlane). Wynagrodzenia takich pracowników beneficjenta, w proporcji w jakiej wykonują oni zadania związane ściśle z realizacją głównego przedmiotu projektu, nie są wliczane do łącznej kwoty wydatków kwalifikowalnych związanych z zarządzaniem projektem (do tych wydatków nie ma zastosowania limit wydatków na zarządzanie projektem, o którym mowa w pkt A.5).

A.3 *Koszty związane z wykorzystaniem informatycznych systemów wspomagających zarządzanie i monitorowanie*

- 1) Koszty związane z wykorzystaniem informatycznych systemów wspomagających zarządzanie i monitorowanie będą mogły być uznane za kwalifikowalne.
- 2) Ponadto do tych wydatków mają w całości zastosowanie postanowienia sekcji 6.12.2 *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków* dotyczące środków trwałych

wykorzystywanych w celu wspomagania procesu wdrażania projektu, a więc m.in. mechanizm, zgodnie z którym koszty związane z ww. systemami mogą być deklarowane w wysokości odpisów amortyzacyjnych.

A.4 Pozostałe wydatki związane z realizacją projektu

Pozostałe niezbędne wydatki poniesione przez beneficjenta w związku z przygotowaniem bądź realizacją projektu (tj. zarówno w okresie przygotowania projektu jak i jego realizacji), takie jak m.in. wydatki poniesione na:

- a) niezbędne ekspertyzy, porady prawne, doradztwo finansowe lub techniczne,
- b) usługi obce niezbędne dla realizacji projektu (w tym również usługi wykonywane na podstawie umowy o dzieło lub umowy zlecenia),
- c) szkolenia (w zakresie związanym z realizacją projektu) dla pracowników beneficjenta zaangażowanych w przygotowanie bądź realizację projektu,
- d) audyty związane z realizacją projektu (jeżeli audyt związany z realizacją projektu jest wymagany przepisami prawa bądź wymaganiami IZ, IP lub IW),
- e) prowadzenie rachunkowości projektu (w zakresie, w jakim jest to wymagane odpowiednimi przepisami lub wytycznymi),
- f) remont lub adaptację powierzchni biurowej do potrzeb pracowników uczestniczących w przygotowaniu bądź realizacji projektu,
- g) koszty (w wysokości odpisów amortyzacyjnych, przy zachowaniu warunków dotyczących zakupu środków trwałych wykorzystywanych w celu wspomagania procesu wdrażania projektu opisanych w sekcji 6.12.2 *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków*) wykorzystania sprzętu i wyposażenia, w tym sprzętu komputerowego i oprogramowania, przez pracowników beneficjenta zaangażowanych w przygotowanie bądź realizację projektu,
- h) archiwizację dokumentów związanych z realizacją projektu zgodnie z obowiązującymi zasadami wynikającymi z faktu otrzymania dofinansowania w ramach POIiŚ, wskazanymi w umowie o dofinansowanie,
- i) podróże służbowe pracowników beneficjenta w związku z realizacją projektu (do wysokości określonej w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej²),
- j) otwarcie i prowadzenie odrębnego rachunku bankowego dla celów realizacji projektu oraz opłaty pobierane od dokonywanych transakcji finansowych, które są niezbędne dla realizacji projektu,

² Dz. U. poz. 167.

- k) usługi telekomunikacyjne związane z realizacją projektu (w proporcji, w której kwalifikowalne jest wynagrodzenie pracownika),
- l) zakup materiałów nie stanowiących środków trwałych na czas realizacji projektu,

mogą być uznane za kwalifikowalne. Dotyczy to również, w uzasadnionych przypadkach, (m.in. brak doświadczenia beneficjenta we wdrażaniu projektów współfinansowanych z Funduszy Europejskich) sytuacji, w której beneficjent powierza zarządzanie projektem podmiotowi zewnętrznemu. Należy jednak zwrócić uwagę, iż umowa dotycząca zarządzania projektem (tj. wdrażania, realizacji projektu) powinna zostać zawarta zgodnie z zasadami określonymi w podrozdziale 6.5 *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków* (Zamówienia udzielane w ramach projektów).

A.5 *Limit wydatków na zarządzanie projektem*

- 1) Łączna kwota wydatków kwalifikowalnych związanych z zarządzaniem projektem (x), tj. suma wydatków poniesionych w kategoriach wskazanych w pkt A.1-A.4 musi spełniać jednocześnie dwie nierówności:
 - a) $x \leq 250\,000 \text{ PLN} + 3\% \text{ całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu}$,
 - b) $x \leq 20\% \text{ całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu}$.
- 2) W przypadku wystąpienia oszczędności w projekcie, po zawarciu umowy o dofinansowanie realizacji projektu, właściwa IP może w uzasadnionych okolicznościach wyrazić zgodę na określenie stałego, wyrażonego kwotowo limitu na zarządzanie projektem w formie aneksu do tej umowy. W takim przypadku, maksymalna kwota wydatków kwalifikowalnych związanych z zarządzaniem projektem (z wyłączeniem wydatków związanych z nadzorem nad robotami budowlanymi oraz nadzorem nad przygotowaniem dokumentacji) musi spełniać jednocześnie dwie wyżej wymienione w pkt 1) nierówności w odniesieniu do całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu wskazanych w pierwotnej wersji umowy o dofinansowanie. W przypadku tak ustalonego limitu, łączna kwota wydatków kwalifikowalnych związanych z zarządzaniem projektem nie może jednak przekroczyć połowy wartości rzeczywiście poniesionych wydatków kwalifikowalnych w projekcie.
- 3) W przypadku wystąpienia w projekcie korekt wynikających z nieprawidłowości systemowych³, za które zgodnie z istniejącym systemem realizacji POliŚ beneficjent nie ponosi odpowiedzialności, właściwa IP może w uzasadnionych okolicznościach wyrazić zgodę na określenie stałego, wyrażonego kwotowo limitu na zarządzanie projektem w formie aneksu do tej umowy. W takim przypadku, maksymalna kwota wydatków kwalifikowalnych związanych z zarządzaniem projektem (z wyłączeniem wydatków związanych z nadzorem nad robotami budowlanymi) musi spełniać jednocześnie dwie wymienione w pkt 1) nierówności w odniesieniu do całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu powiększonych o wartość ww. korekt

³ Pojęcie to należy interpretować zgodnie z treścią art. 2 pkt 15 ustawy wdrożeniowej.

- 4) W przypadku projektów realizowanych w ramach działania 2.4 Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna, IP, a za jej zgodą także IW, może określić w umowie o dofinansowanie stały, wyrażony kwotowo limit na zarządzanie projektem. W takim przypadku, maksymalna kwota wydatków kwalifikowalnych związanych z zarządzaniem projektem, nie może przekroczyć 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych wskazanych w umowie o dofinansowanie projektu. W przypadku tak ustalonego limitu, łączna kwota wydatków kwalifikowalnych związanych z zarządzaniem projektem nie może jednak przekroczyć połowy wartości rzeczywiście poniesionych wydatków kwalifikowalnych w projekcie.

B. NADZÓR NAD ROBOTAMI BUDOWLANYMI

- 1) Wydatki związane z zapewnieniem odpowiedniego, zgodnego z prawem, nadzoru nad prowadzonymi robotami budowlanymi mogą być uznane za kwalifikowalne zarówno w przypadku, gdy zawierany jest odrębny kontrakt na nadzór nad robotami budowlanymi, jak również, gdy nadzór nad robotami budowlanymi jest realizowany przez pracowników beneficjenta posiadających odpowiednie kwalifikacje.
- 2) W przypadku, gdy nadzór nad robotami budowlanymi jest realizowany przez pracowników beneficjenta posiadających odpowiednie kwalifikacje, wydatki związane z wynagrodzeniami dla pracowników beneficjenta realizujących nadzór nad robotami budowlanymi mogą być uznane za kwalifikowalne na warunkach wskazanych w podrozdziale 6.15 *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków* (Koszty związane z angażowaniem personelu). Ponadto wydatki poniesione na niezbędne wyposażenie pracowników beneficjenta realizujących ww. zadania mogą być uznane za kwalifikowalne, przy zachowaniu warunków dotyczących wydatków poniesionych na środki trwałe zakupione lub wytworzone na czas realizacji projektu zawartych w podrozdziale 6.12.1 *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków*.
- 3) Zapewnienie zaplecza Inżyniera nadzoru
 - a) W przypadku, gdy w ramach projektu zawierany jest kontrakt na nadzór nad robotami budowlanymi (tzw. kontrakt na Inżyniera nadzoru), wydatki związane z zapewnieniem zaplecza Inżyniera nadzoru powinny być zamieszczone w kontraktach na nadzór a nie w kontraktach na roboty. Inżynier nadzoru powinien samodzielnie zapewniać sprzęt i wyposażenie, konieczne do realizacji jego zadań wynikających z kontraktu. Wszystkie wydatki związane z zapewnieniem lub utrzymaniem ww. wyposażenia lub sprzętu powinny zostać ujęte w wynagrodzeniu Inżyniera nadzoru. Oznacza to m.in., iż kontrakt na nadzór nie powinien przewidywać, iż zamawiający zapłaci wykonawcy (tj. Inżynierowi) za zakup sprzętu i wyposażenia (np. samochody, komputery, telefony komórkowe, itp.).
 - b) Wydatki poniesione przez beneficjenta (zamawiającego) na nabycie sprzętu i wyposażenia dla Inżyniera nadzoru stanowią wydatki niekwalifikowalne.

- c) Wydatki związane z zapewnieniem przez wykonawcę kontraktu na roboty budowlane budynku oraz parkingu dla Inżyniera nadzoru na terenie placu budowy lub zaplecza budowy mogą być uznane za kwalifikowalne, o ile zostaną zachowane pozostałe wymogi obowiązujące w ramach POIiŚ. Wydatki na zapewnienie budynku dla Inżyniera nadzoru nie mogą uwzględniać wydatków na meble, wyposażenie kuchenne, komputery, telefony komórkowe, samochody oraz innego typu wyposażenia i sprzętu dla Inżyniera nadzoru.
- 4) Wydatki poniesione na zapewnienie zaplecza zamawiającego (beneficjenta) w kontraktach na roboty budowlane lub na pełnienie nadzoru inwestorskiego (umowa na pełnienie usługi dot. Inżyniera Kontraktu) stanowią wydatki niekwalifikowalne.
- 5) Wydatki związane z prowadzeniem nadzoru autorskiego nad robotami budowlanymi przez projektanta w zakresie zgodnym z prawem oraz niezbędnym dla realizacji projektu mogą być uznane za kwalifikowalne.
- 6) Wydatki ponoszone w związku z decyzją właściwego organu zobowiązującą do ustanowienia specjalistycznego nadzoru (nadzór archeologiczny, konserwatorski) w zakresie niezbędnym dla realizacji projektu mogą być uznane za kwalifikowalne także wówczas, gdy nie były przewidywane na etapie zawierania umowy o dofinansowanie i w konsekwencji nie zostały wprost wskazane we wniosku ani w umowie o dofinansowanie.

C. WKŁAD NIEPIENIĘŻNY

Deklarowanie jako wkładu niepieniężnego, wydatków poniesionych przez beneficjenta w okresie kwalifikowania wydatków nie może służyć omijaniu warunków kwalifikowania wydatków takich jak zgodność z prawem. Jeżeli beneficjent poniósł wydatek w okresie kwalifikowania wydatków należy dążyć do tego, aby w takiej sytuacji nie deklarować jako kwalifikowalny wkładu niepieniężnego, ale wydatek poniesiony przez beneficjenta. Wkład niepieniężny powinien dotyczyć zasadniczo sytuacji, w której beneficjent poniósł wydatek na nabycie nieruchomości bądź sprzętu przed rozpoczęciem okresu kwalifikowania wydatków dla POIiŚ lub sytuacji, w której beneficjent nabył prawo do sprzętu w innej drodze niż poprzez zakup (np. wniesienie aportem itp.) a zatem nie może zadeklarować go jako wydatek kwalifikowalny.

Dla możliwości rozliczenia wkładu niepieniężnego jako wydatku kwalifikowalnego w ramach POIiŚ niezbędne jest bezpośrednio wskazanie informacji dotyczących poszczególnych pozycji wkładu niepieniężnego we wniosku o dofinansowanie oraz w umowie o dofinansowanie.

1) Nieruchomości

- a) Jako wkład niepieniężny może być wniesiona jedynie własność lub prawo użytkowania wieczystego nieruchomości (lub część takiej nieruchomości).
- b) W przypadku, gdy nieruchomość niezależnie od realizowanego projektu jest wykorzystywana w określonym celu (a więc realizacja projektu nie powoduje zmiany jej przeznaczenia) nie jest możliwe wniesienie tej nieruchomości jako wkładu niepieniężnego do

projektu⁴. To czy nieruchomość może być wniesiona jako wkład niepieniężny do projektu jest uwarunkowane wynikiem analizy w kontekście zmiany przeznaczenia tej nieruchomości – tj. w kontekście ponoszenia przez beneficjenta kosztu alternatywnego. Przykładowo, możliwe jest wniesienie do projektu wkładu niepieniężnego w postaci nieruchomości, w przypadku, gdy przeznaczenie nieruchomości ulega zmianie wskutek realizacji projektu, tj. gdy projekt nie byłby realizowany nieruchomość ta byłaby lub mogłaby być wykorzystywana na inny cel.

2) Urządzenia (wyposażenie, sprzęt)

W przypadku, gdy wyposażenie niezależnie od realizowanego projektu jest wykorzystywane w określonym celu (a więc realizacja projektu nie powoduje zmiany jego przeznaczenia), nie jest możliwe wniesienie tego wyposażenia jako wkładu niepieniężnego do projektu. To czy wyposażenie może być wniesione jako wkład niepieniężny do projektu jest uwarunkowane wynikiem analizy w kontekście zmiany przeznaczenia tego wyposażenia - w kontekście ponoszenia przez beneficjenta kosztu alternatywnego. Przykładowo, możliwe jest wniesienie do projektu wkładu niepieniężnego w postaci wyposażenia, w przypadku, gdy przeznaczenie wyposażenia ulega zmianie wskutek realizacji projektu, tj. gdy projekt nie byłby realizowany wyposażenie to byłoby lub mogłoby być wykorzystywane na inny cel.

3) Ekspertyzy

Pod pojęciem ekspertyz, o których mowa w sekcji 6.10 pkt 4 lit. a *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków*, można również rozumieć dokumentację związaną z przygotowaniem projektu (z wyjątkiem wypełnionego formularza wniosku o dofinansowanie projektu).

⁴ Nieruchomość nie jest wykorzystywana w określonym celu, dopóki nie posiada fizycznych cech pozwalających na jego realizację, np. może być wniesiona wkładem niepieniężnym do projektu nieruchomość przeznaczona pod budowę drogi publicznej, dla której wydano co prawda decyzję lokalizacyjną, ale nieruchomość stanowiła dotychczas np. grunty leśne, rolne.